

بازآفرینی مراکز شهری سرزنده در بستر محیط های پاسخده با استفاده از مدل AHP (مطالعه موردی بافت تاریخی شهر قزوین)

محمدرضا صادقی مقدم^۱، نگین موسوی^{۲*}، گلاره سلگی^۳

۱- کارشناس ارشد طراحی و برنامه شهری و منطقه ای، مدرس دانشگاه آزاد اسلامی قزوین، m.sadeghi62@gmail.com

۲- دانشجوی مهندسی شهرسازی، پژوهشگر مرکز تحقیقات صنعت ساختمان دانشگاه آزاد اسلامی قزوین، neginmousavi1@gmail.com

۳- دانشجوی مهندسی شهرسازی، پژوهشگر مرکز تحقیقات صنعت ساختمان دانشگاه آزاد اسلامی قزوین، soufi.solgi@yahoo.com

چکیده

در عصر حاضر گذر از دهه های پریشانی و بی ثباتی شهرها، مراکز شهری، اهمیت و اعتبار خود را به عنوان مراکز تجاری، فرهنگی، تفریحی گویزد می نمایند. مراکز شهری به مثابه خانه و مأمن میلیون ها نفر از مردم و بازدیدکنندگان مختلف، سبب تسهیل و بهبود تعاملات انسانی می گردند. از آنجایی که یک شهر بسیار پیچیده است، وجود و حضور چرخه هایی از افول و انحطاط و اصلاح و بازسازی در آن بدیهی است. نمایش یک شهر به بهترین وجه در مرکز یا کانون آن تحقق می یابد. اخیراً در کشورهای غربی داشتن مرکز شهری سرزنده و پویا توجه بسیاری از اندیشمندان را به خود معطوف کرده است. در واقع ایجاد فضایی که تعاملات اجتماعی در آن بالا باشد و به مردم حس سرزندگی و نشاط را القا کند. ازطرفی دیگر بستر مرکز شهری برای پذیرفتن چنین پویایی نیازمند پاسخ دهنده گی لازم می باشد. بنابراین در این مقاله ابتدا معیارهای محیط پاسخده و ویژگی های مرکز شهری سرزنده تبیین و ویژگی های اصلی و مشترک میان آنها معرفی شده سپس با استفاده از فرآیند تحلیل سلسه مراتبی (AHP)، معیارها وزن دهی و اولویت بندی گردیدند. نتایج حاصل از این پژوهش نشان می دهد با تقویت معیار های فوق و تدوین راهبردها و سیاستها مطلوب، می توان در راه بازآفرینی هسته تاریخی شهر قزوین قدم نهاد.

واژه های کلیدی: مرکز شهری سرزنده، محیطهای پاسخده، اجتماع پذیری، AHP، شهر قزوین

۱- مقدمه

از آغاز تمدن مدرن، کاراکتر شهرها از طریق تمایز بین مناطق دولتی و خصوصی مشخص شده بود. می توان گفت محافل یونان باستان بهترین فضاهای عمومی شناخته شده در تمام دوران بوده است، میادین عمومی که محل برگزاری جلسات شهری، تجمع مردم و محیطی برای مراسم و اعیاد محسوب می شد، درواقع به عنوان یک پلت فرم یکپارچه برای زندگی اجتماعی در شهر ایفای نقش می کرد. در قرون وسطی، فضای عمومی هنوز هم مجموعه ای اصلی برای آشکار شدن زندگی عمومی بود. چند قرن بعد، در طول انقلاب صنعتی، رشد مناطق شهری باعث توسعه و توده اجرای عمل برنامه ریزی شهری شد. همانطور که شهرها توسط توسعه شبکه های اجتماعی رشد یافتند [۱].